

NARODNA STRAŽA

IZLAZI SVAKE SUBOTE. — PRETPLATA IZNOSI GODIŠNJE DIN. 60, POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO RAZMJERNO. — ZA INOZEMSTVO DVOSTRUKO. — OGLASIT PO
CJENIKU. — PISMA I PRETPLATA SE ŠALJU NA UREDNIŠTVO I UPRAVU „NARODNE STRAŽE“ ŠIBENIK. — RUKOPISE SE NE VRAĆAJU.

BROJ 19.

ŠIBENIK, 9. SVIBNJA 1926.

GODINA VI.

Prigodom „Orlovskog dana“.

Od koraka onih, koji dolaze, da grade i dižu,
mora da se potrese sva zemlja naša!

Živimo u časovima ljutoga idejnog boja naziranja na svijet. Sve se urotilo protiv Krista i krišćanskoga svjetovnog nazora. Liberalci svijtu dlaka nalaze se u zajedničkom kolu, kad treba udarati na Crkvu. Vojska modernih pogana, klanjali se oni Mamonu, Naciji ili Klasi, hoće da zarobi ili zdrobi Crkvu. Svi pojavi, kao francuski nacionalizam, talijanski fašizam, ruski komunizam i slično, plod su poganskoga liberalizma. Svima je isti cilj, i ako su im oprečni putevi: da zarobe ili zdrobe Crkvu.

Na te pojave ustaje sjedi starac sa valova burnoga Tibera i kliče svojim sinovima širom svijeta: „Katolici, organizirajte mladeži!“ Zapadna je Evropa poslušala. I slavenska je dala znala da dostojno odgovori na glas Oca. Slavenski je genij u domovini Vaclava, Agneze, Nepomuka . . . . sprostavo četama odmetnika, zadojenim sotonskom mržnjom do Krista i Rima, ogromnu četu plavih Orlova-Vitezova, koji spasiše Cesku Kristu.

Veliki primjer nije ostao bez odjeka. Braća s juga razumješe Vitezove sa sjevera. I mala Slovenija ubrzo spremi za boj Novi Rod, odgojen u divnoj školi Euharistije, molitve i žrtve.

Strasni duh liberalizma oteo je u katoličkoj Hrvatskoj katolicizmu sve važnije pozicije, utvrdio se u gradovima, raširio se po varošima, prodro u sela; te hoće da lancima gruboga materijalizma sputa zauvijek krišćansku dušu hrvatskoga naroda.

No primjer drage braće probudio je i nas. I ako ne sve, ipak ljepi broj onih, što vide zlo; čuju pakost, osjećaju zagušljivi dah bezvjerja.

Zatrabila je bojna trublja. Vrstila se četa mladih Kristovih boraca. Utješljiv je prizor: Novi Rod se množi u kraljevstvu Tomislava i zori njegova drugoga milenija.

Sa svijtu strana ustaju mnogobrojni neprijatelji, da satru, zgaze, i unište mlade pregoace. No Novi Rod ne preda, jer moli; ne plaši se, jer se žrtvuje; ne zdvaja, jer se hrani Kristom!

Na zvuk pjesme, intonirane iz sveđernog mladoga i nikad pobjednoga Vatikana, odjekuju po našim gorama zvuci nove pjesme: „Za Krist i narod!“

„Za Krist i narod!“ Ti najveći i jedini ideali satri leže u prašini od privremeno pobjedonosnih apostola laičkih načela Slobode, Revolucije, krvi, mržnje. Liberalno, revolucionarno crveno ili zeleno moderno društvo Krista ne priznaje — Krista mrzi. A nova Mladost, orlovski Rod slavenskoga genija, stupa naprijed u borbu, spremna, da se žrtvuje, samo da Krista učini Kraljem Nove Hrvatske.

O „Onima, koji dolaze“ pisao je naš list pred pet godina, kad smo čuli topot prvih njihovih koraka i prve zvukove njihove pjesme. I oni

su tu. I u našem gradu savijeno je čvrsto orlovsko gnijezdo. I ti, ponosni Krešimirovi grade, imao si sreću, da u augustu 1925. vidiš zanos te nove Omladine, da prebrojiš njene postrojene čete, da čuješ zvuk njene bojne trublje. Tvojim su se ulicama orili zvuci njezine zanosne pjesme. Znaj, da ta Omladina slavi 9. svibnja po šesti put svoj Dan. Zar je bez razloga, što je taj Dan upravo u mjesecu svibnju, tom mjesecu

mladosti, proljeća, djevičanstva i poleta?

Taj će dan biti velika manifestacija i javna ispovijed naše misli, jer nikad nije bilo potrebnije, da se čuje naš glas, da se znađe, što hoćemo i što mislimo. Toga će se dana sva braća Orlovi i sestre Orlice širom mile domovine, od prostranih ravnica Vojvodine pa do obala plavoga Jadrana, naći u jednom zanosu polažući zakletvu vjernosti na žrtvenik velikom našem idealu, idealu Orlovstva. Toga će dana Orlovi da raspale svetu vatru u hiljadu srдца dobrih i značajnih

mladića i djevojaka, spremnih, da stupe u odbojne redove.

Toga će dana naša braćo, vedra pjesnad orlovskoga roda, osprene uspravna srca otaca i majki, da dadu plod ljubavi svoje u naše redove, gdje odgojeni ljubiti Krista i Dom ispitat će novi list velike slave u anale mladoga našeg orlovskog pokreta.

To je značenje Orlovskoga Dana, Dana katoličke omladine, našega Dana.

Bog živi!

Orao.

Za koga da glasujemo?

Još samih 8 dana dijeli nas od 16. svibnja, kad će se širom Dalmacije poslije dugih dvanaest godina raznih komesarijata obaviti općinski izbori. Zadnji su dani izborne borbe. Mnogo bezdušnih i razvikanih demagoga i „prijatelja“ naroda opet zalazi među naš narod nastojeći, da ga opet zavede, zavarava i obmami, kao što su te i kod prošlih parlamentarnih izbora činili, a narod im žalost povjerovao. Narod treba sada da dobro otvori oči i razlikuje demagoge i varalice od onih ljudi, koji su ga iskreno ljubili i još uvijek ljube, svojski za nj radili i u svakoj mu potrebi spremno bili pri ruci, a da za to od njega nikad nijesu tako reći ni hvale tražili. Sveta je stoga dužnost svakoga od nas, da se ovaj put ozbiljno promislimo, kojoj ćemo stranci, kojim ljudima da izglasamo svoje povjerenje, predamo u ruke upravu svoje kuće, svoje općine, jer o toj našoj odluci ovisi sretna ili nesretna budućnost, procvat ili propast općine, grada i sela naših. U rukama našim, u kuglicama našim je sudbina naša! Na oprez stoga ovoga puta svi!

Za procvat svake, pak i naše šibenske, općine od osobite je važnosti, da se za općinske vijećnike izaberu baš takvi ljudi, koji su dobro upućeni u sve stvari, koji poznavaju po zakonu ustrojstvo općine i uprave, koji razlikuju ono, što smiju, a što ne smiju učiniti, što na njih spada, a što ne spada. Treba da se izaberu ljudi poštenja, sposobnosti, rada i značaja! Po našim općinama neće nikada biti bolje, dok općinska vijeća ne budu osobito odlična i vrijedna, jer zaista nije mala stvar upravljati i najmanjom, a kamoli šibenskom općinom. Kao što je i samom čovjeku često teško svojim vlastitim dobrom upravljati, tako je još teže voditi brigu oko uprave općine. Ako sami u svojoj kući radi svoje nevaljane uprave stradavamo i propadamo, onda ti trpimo samo mi i naša najuža obitelj. No od nevaljane uprave trpi cijela općina. Tada u njoj nema ni reda ni napretka. Članovi općine, općinari, izvrgnuti su bez zaštite svakojakim nevoljama, recimo visokom nametu i nevaljalom činovništvu. Dok bi općina uz dobru upravu imala stvarati, omogućivati i učvršćivati općinarima uvjete zdravoga napretka i blagostanja. Sve to treba da dobro uoče i promisle općinari, pak onda spuste 16. svibnja svoju kuglicu u žaru one stranke, čiji predloženi kandidati za općinske vijećnike daju najviše jamstva, da će ozbiljno i nesebčno poraditi oko podignuća naše tako zapuštene općine.

Tko je dakle za rad, napredak i procvat našega dragog Šibenika i svih njegovih odlomaka;

tko je za štednju, a proti bezglavom rasipanju općinskoga novca i imetka;

tko je proti velikim i nepravednim porezima i nametima;

tko je proti rasulu građanske imovine i proti novim opterećenjima;

tko je za slobodu i samoupravu građana;

tko je za hrvatski karakter Šibenika, a proti kapitulaciji hrvatskoga naroda;

tko je proti presizanju centralističkih vlasti u autonomiju općine;

tko ne će da poklekne pred velikosrpstvom i njegovim služnicima,

taj će 16. svibnja u šibenskoj općini spustiti svoju kuglicu u

drugu žaru Hrvatske Pučke Stranke

koja narodu predlaže za vijećnike čestite, sposobne, nesebične i radosne ljude, kojima na čelu stoji svima u općini dobro poznati narodni miljenik i dobrotvor, vrli, zaslužni i neumorni sin Krešimirova grada Šibenika

Dr Ante Dulibić.

Tako dostojan i zaslužan muž, prokušani radiša te izvrstan i presavjestan upravnik, zaslužuje narodni glas, povjerenje i ljubav!

Politički pregled.

U Nar. Skupštini rasprava o korupciji odgođena je do 14. t. mj. Pitanje je, kako će se razviti, budući će u njoj vidnog udjela uzeti glavni govornik protiv korupcije g. Ljuba Jovanović. Sigurno je, da se opozicija neće zadovoljiti nikakvim polovičnim rješenjem, nego će tražiti, da se istraga o navedenim konkretnim slučajevima odmah povede.

Pašić je izabran predsjednikom radikalnoga kluba, budući se na toj časti zahvalio dosadašnji predsjednik Lj. Živković.

Značajno je, da je ponovno odgođena proslava Pašićeve 80. godišnjice od 22. t. mj. za 22. lipnja.

Zbog komitiskoga atentata u Strumici upravljena je sa strane naše vlade oštra nota bugarskoj vladi.

Potpisan je u Washingtonu ugovor o reguliranju našega duga prema Americi.

Štrajk u Engleskoj još uvijek traje. Prijeti opasnost međunarodnog štrajka, jer je međunarodni komitet rudarskih radnika za danas u Oostendu sazvao sjednicu. U štrajk su stupili i trgovcić pomoćnici, u svim manifestacijama i uličnim demonstracijama. Prva sudu privrednika Engleske prireda zbog generalnog štrajka glasi: svaki dan 400 mil. u manjku škola, 16 mil. u manjku studenata. Ako u štrajk pođu i svi učitelji, onda će privredna situacija izgledati vrlo ozbiljno.

Republika u Srbiji još uvijek nije uspjela u pregovorima. Francuski špijuni telegrafiraju u Francusku, kako će raziti.

iz Hrv. Pučke Stranke.

HPS napreduje! Iza održanih političkih tečajeva i sastanaka po raznim mjestima opaža se vidan, upravo neobičan napredak stranke. Dnevno niču nove organizacije, a stare pristaše ponovno se vraćaju. Osobito se primjećuje napadno širenje u nekim mjestima imotske krajine, u promaskoj općini i sinjskoj okolici. Mnogo su tome doprinijeli pohodi naših dičnih prvaka, a osobito neumoran rad naših seoskih pristasa.

Organizacija HPS u Pristegu. Pršie nedjelje održali su u Pristegu (benkovačkoj okolici) sastanak Tome Polegovića, predsjednik HPS iz Banjevacu i Boškana Perica iz Stankovaca. Ovi naši pučani, učesnici političkoga tečaja u Šibeniku, razložili su lijepo program HPS i uputili tamošnje seljane. Odmah je bila ustrojena organizacija i izabran ovaj odbor: Predsjednik Niko Dražina Nikin, potpredsjednik Šime Dugeć pk. Ivana, tajnik Mijat Pandžić Markov, blagajnik Ivan Ivandić pk. Mijata, odbornici: Šime Čadić pk. Mile, Križan Dražina pk. Martina, Joso Pandžić Matin i Stipan Čelčić Matin, zamjenici: Vrkić Mijat Šimin, Kardum Ante pk. Jure, Paržić Mijat pk. Marka i Kuman Jakov pk. Marka.

Jesam li platio pretplatu?

NAŠI DOPISI.

PREKO, 5. svibnja 1926.

Izbori su na domak. Svugdje se raspravljalo, kritikuje i agitira. Svatko nateže biljac na se. Mjesto je oživjelo zbog neprestanih predizbornih stranačkih trzavica. Pusta pregovaranja i natezanja, kako bi se zajednički istupilo, rasplinuše se. Hrv. Pučka stranka, radićevci, davidovićevci i radikali predadoše u zadnji čas svatko svoju posebnu listu. Nosilac liste Hrvatske Pučke Stranke je poznati rodoljub i odlični mješćanin g. Mate Mašina, trgovac. Sigurni smo već unaprijed, da će se kod izbora najbolje pokazati hrvatski i katolički karakter mjesta.

U području kr. Ispostave u Preku prikazala je općina Sali dvije liste: ujedinjena HSS. i HPS, te radikali. Općine Iž i Božava prikazale su svaka samo po jednu listu pod imenom Hrv. zastupstvo općine, tako da tamo ne će ni biti provedeni izbori.

ORLOVSKI VJESNIK.

Dan katoličke omladine slavi se u nedjelju 9. svibnja nakon svetkovine zaštitnika hrvatskih Orlova sv. Ivana Evanđeliste. Taj će dan pristupiti svi hrvatski Orlovi i Orlice zajedničkoj sv. Pričesti, po svim mjestima će se prirediti orlovske proslave, napokon će se provesti sabirna akcija za omladinsku organizaciju. Molimo sve one, kojima su poslani sabirni arci, da nastoje što više sredstava sakupiti za HOS te da nas nakon dovršenoga sabiranja obavijeste o uspjehu i ujedno povrate sabirni arak. Novac neka se šalje čekom HOS-a (posebni ček za Dan kat. omladine). Sva su društva dužna da obavijeste HOS. o uspjehu same proslave.

IZ GRADA I OKOLICE.

Promjena na općini. Na temelju odluke Ministarstva unutrašnjih djela splitski veliki župan opozvao je imenovanje g. Ugrinovića, a mjesto njega imenovao novim opć. upraviteljem dr. Šimu Vlašića, bivšeg predsjednika raspuštenog opć. odbora.

Radikalna lista u Tijesnome bila je poništena, jer je Ante Juroš Barin iz Betine pod zakletvom izjavio na Poglavarstvu, da je on i još neki bio potpisan na listi kao kandidat bez njegova znanja i privole.

Koncert. Varaždinsko pjevačko društvo „Tomislav“ priređuje u nedjelju u Gradskom Kazalištu koncert. Program je vrlo biran. Društvo je predvođeno od poznatoga skladatelja prof. Antuna Dobronića, koji će prije koncerta održati predavanje „Naša horska produkcija i reprodukcija“. Točke su od naših odbačenih domaćih kompozitora kao:

Odaka, Manojlovića, Žganec, Dobronića, Stolcera. Koncertom će dirigirati dr. Ernest Kravajski.

Uranak. U četvrtak je održan Đurđevdanski uranak uz sudjelovanje sveukupne kopnene vojske, mornarice, „Šibenske Glazbe“ i građanstva. Učesnici su se povratili iza 10 sati, te se zatim još dugo plesalo kolo na obali.

Lovačko Društvo prošle nedjelje održalo je svoju glavnu godišnju skupštinu. Predsjednikom je izabran g. Đuro Paskijević, potpredsjednikom prof. Miho Dulčić, tajnikom g. Luka Miličić, blagajnikom g. Filip Babić, a odbornicima gg. Đ. Vrljević, D. Jurišić i g. K. Mihajlović.

Bauxit. Od početka ove godine izvezeno je iz Šibenika preko 35.000 tona bauxita. Veliki dio toga, i to do 28.000 tona, je pošlo za Philadelphia.

Nova Kavana. Napokon su dogotovljeni i posljednji radovi oko nove „Kavane Medulić“, pa će se ista otvoriti 16. t.m.j. Kavana se nalazi u ulici Kralja Tomislava, dakle u centru grada, pa se nadamo, da će odgovoriti potrebama mjesta.

G. Reinesch, njemački publicista, posjetio je sa svojom suprugom i bratom naš grad. Općinski upravitelj g. Ugrinović i tajnik ureda za saobraćaj putnika otpratili su ih na slapove Krke, gdje su napravili nekoliko zgodnih snimaka. Stranci su se vrlo pohvalno izrazili o našem gradu ushićeni prirodnim krasotama naše okolice.

Za prirodoslovni muzej. Zauzimanjem „Lovačkoga Društva“ u Šibeniku ozbiljno je pokrenuto pitanje osnivanja jednoga prirodoslovnog muzeja u našem gradu. Na glavnoj godišnjoj skupštini ovoga društva zaključeno je, da se muzej otvori, čim se za to nađu zgodne prostorije i ispunji zasad egzemplarima, kojih društvo posjeduje priličan broj. Ovaj nas pothvat uistinu veseli, pa apeliramo na građanstvo, da potpomogne tu lijepu zamisao.

Ženski Pokret. Prošlih dana osnovana je podsekcija splitske organizacije „Ženski Pokret“. Za pročelnicu izabrana je gđa M. Defilipis, a kao odbornice: O. Javor, E. Zagoreo, B. Drinković, E. Lušić, Lj. Milin te F. Jadronja, N. Markov, M. Kaštelan, C. Rossini, N. Kušar i J. Ivanov.

Naši pokojnici. Prošle sedmice umrli su u privatnom stanu: Ante Ninić pk. Mate i Perina ud. Kančelir (67 g.); u „Uboškom Domu“: Mara ud. Kužina rođ. Dulibić (72 g.); u bolnici: Ilija Gavranović pk. Todorica iz Knina (52 g.); u ludnici: Marija Zoro ž. Vicka iz Komiže (27 g.). — P. u m.!

Legacija kraljevine Belgije u Beogradu upozorava sve one, koji žele putovati na rad u Belgiju, da se isti u svrhu postignuća vizuma i svega ostaloga izvole obratiti na konzularno predstavništvo kraljevine Belgije, a ne direktno Legaciji u Beograd. To se javlja u interesu samih stranaka, jer im se tako može brže rješavati.

Zlatnike u sapunu „Gazela“ su našle: g. Slava Tomašković, Jalkovec pri Varaždinu (kod Josipa Milković ml., Varaždin), Stanka Furian, Črnomelj (kod Martina Plut, Črnomelj), kuharica kod gđe dr. Marti Novak, Mozirje (kod Frauca Prislau, Mozirje), Jožefa Uhernik, Rokovnik (u Kmetijskom društvu, Št. Rupert, Dolenjsko), Neža Podreberšek, Ljubljana-Trnovski pristan 3 (u Prvem delavskem konz. društvu, Ljubljana), Milka Plantarič, Trebnje (u Kmetijskom društvu, Trebnje), Roza Kokol, Krčevina 45 pri Ptuju (kod A. Senčar in sin, Ptuj), Rozalija Koren, Žužemberk (kod Franje Pirc, Žužemberk), Marija Orešnik, Spod. Šiška (kod Janka Pintar, Spod. Šiška), Marija Šandor, Novacervek pri Celju (kod Antona Fazarinc, Celje), Marija Turšič, Sp. Dule št. 6 pri Krškem (kod Engelsbergera

R., Krško) i Ivana Baš, Maribor, Erjavčeva ul. 10 (kod Jos. Krempf, Maribor), imena u zagradi označuju trgovce, kod kojih je bio sapan kupljen.

Prijave za drugo Rimsko Orlovske hodočašće. Hrvatski Orlovski Savez i Savez Hrvatskih Orlica spremaju ove godine na internacionalni slet kat. gimnastičara posebnu delegaciju hrvatskih Orlova i Orlica. Putuje se zajedno sa braćom Slovencima iz Ljubljane 30. kolovoza poslije podne. Na putu će se hodočašće zadržati u ovim mjestima: Firenca, Asisi, Padova i Venecija. Povratak je 8. rujna. Tih će se dana sakupiti u Rimu kat. omladina iz cijelog svijeta. U većem broju dolaze slovenski i češki Orlovi i Orlice. Učesnici hodočašća učestvovat će u Rimu sletu i međunarodnom natjecanju katoličkih gimnastičara te svim manifestacijama internacionalne kat. omladine. Osim toga bit će dovoljno vremena za razgledanje Rima pod posebnim vodstvom. Oni, koji se prijave do 18. svibnja i pošalju do toga vremena din. 200, plaćaju za put, hranu i sve ostale troškove din. 1250, dok oni, koji se prijave do 2. lipnja, plaćaju din. 1800. Put se računa od Ljubljane. Do 2. lipnja treba da svi pošalju ukupno din. 700, a ostatak svote do 1. kolovoza. Prijave i novac prima za Orlove Hrvatski Orlovski Savez, a za Orlice Sveza Hrvatskih Orlica.

Tko oglašuje, taj napreduje!

Vlasnik, izdavatelj i odgovorni urednik: Ante Erga. — Tisak Pučke Tiskare u Šibeniku — (predstavnici: Jerolim i Vjekoslav Matačić).

GOSPODARSKA ŠTEDIONICA

SPLIT

Rimska ul. 3. (kod Peristila). Telefon 363.

Najveći Dalmatinski zavod na zadružnom temelju.

Prima uloške na knjižice i u tekućem računu te ih najpovoljnije ukamaćuje.

Obavlja sve bankovne poslove najkulantnije.

Kupuje devize i valute uz najpovoljniji dnevni tešaj.

Zadružna Gospodarska Banka d. d. u Ljubljani

VLASTITA ZGRADA — — —
UL. KRALJA TOMISLAVA 108

Podružnica Šibenik.

BRZ. NASLOV GOSPOBANKA
TELEFON BR. 16. NOĆNI 67.

Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT.

Ispostava: BLED.

Dionička glavica i pričuva preko Din. 16.000.000.

Ulošci nad Din. 250.000.000 — — — — — Ovlašteni prodavaoc srećaka državne lutrije.

PRIMA ULOŠKE NA KNJIŽICE, TE IH UKAMAĆUJE NAJPOVOLJNIJE.

OPREMA SVE BANKOVNE I BURZOVNE POSLOVE POVOLJNO, TOČNO I BRZO.